

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 17. juni 2020
Kontor: Straffuldbyrdelseskontoret
Sagsbeh: Malte Hansen
Sagsnr.: 2020-0030-4216
Dok.: 1498069

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1342 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 20. maj 2020. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Nick Hækkerup

/

Lars Solskov Lind

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1342 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren kommentere henvendelsen af 17/5-20 fra NN, vedrørende situationen i de danske fængsler i forbindelse med Covid-19, jf. REU alm. del - bilag 407?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet et bidrag fra Direktoratet for Kriminalforsorgen, der har oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

”1. Henvendelsen af 17. maj 2020, jf. bilag 407, er benævnt ”Situationsrapport fra Jyderup Fængsel”, og Direktoratet for Kriminalforsorgen har derfor til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra Kriminalforsorgen Sjælland, som Jyderup Fængsel hører under.

2. Henvendelsen af 17. maj 2020 indeholder bl.a. kritik af det fra centralt hold besluttede initiativ vedrørende indsattes adgang til at modtage besøg af mindreårige børn hver 14. dag, herunder i forhold til det tilladte antal besøgende og varigheden af de pågældende besøg.

Direktoratet skal indledningsvis generelt bemærke, at kriminalforsorgen ser med stor alvor på covid-19, og kriminalforsorgen har derfor på baggrund af sundhedsmyndighedernes anbefalinger iværksat en række initiativer for at begrænse risikoen for smittespredning i kriminalforsorgens institutioner.

Den 18. marts 2020 blev indsatte i kriminalforsorgens institutioner således bl.a. afskåret fra at få besøg af pårørende i medfør af § 17 i bekendtgørelse nr. 221 af 17. marts 2020 (med senere ændringer) om forebyggelse og inddæmmelse af Coronavirussygdom 2019 (COVID-19) på kriminalforsorgens område.

Den 18. maj 2020 blev den indførte begrænsning af indsattes adgang til besøg delvist ophævet, således at indsatte med mindreårige børn og indsatte i alderen 15-17 år kunne modtage ét uoverværet besøg hver 14. dag af én times varighed. De indsatte med mindreårige børn kunne få besøg af to børn under ledsagelse af én voksen, og indsatte i alderen 15-17 år kunne få besøg af to voksne.

Frekvensen af besøg, det tilladte antal besøgende og varigheden af besøg blev fastsat under hensyntagen til, at der skulle åbnes gradvist og kontrolleret op for besøg for at begrænse smitterisikoen i kriminalforsorgens institutioner. Det blev i den forbin-

delse vurderet, at antallet af besøgende i et besøgslokale kunne have betydning for smitterisikoen.

Den 26. maj 2020 blev der åbnet yderligere op for besøg, idet det blev muligt for indsatte at få besøg af andre pårørende end mindreårige børn. Frekvensen af besøg og det tilladte antal besøgende fastsættes lokalt i det enkelte fængsel mv., dog således at antallet af besøgende skal være tilpasset de sundhedsmæssige anbefalinger vedrørende afstandskrav m.v. Ligeledes fastsættes varigheden af besøg lokalt, bl.a. under hensyntagen til kapaciteten i besøgsafdelingerne.

Kriminalforsorgen har videre besluttet, at der fra den 27. maj 2020 skal ske en gradvis normalisering af hverdagen i kriminalforsorgens pensioner. Normaliseringen indebærer blandt andet, at der kan gives tilladelse til alle typer af besøg efter de almindelige regler herom, herunder besøg af venner og bekendte.

Den 4. juni 2020 har kriminalforsorgen besluttet at påbegynde en normalisering af driften i fængsler og arresthuse frem mod 15. juni 2020. Normaliseringen omfatter bl.a. indsattes adgang til besøg.

2.2. Af henvendelsen af 17. maj 2020 følger det videre, at de indsatte i Jyderup Fængsel den 10. maj 2020 ikke var blevet orienteret om de nærmere retningslinjer i forbindelse med den lempelse i adgangen til besøg af pårørende, som blev gennemført pr. 18. maj 2020, jf. ovenfor.

I henvendelsen udtrykkes der endvidere bekymring for, om det vil være muligt rent praktisk at modtage besøg af mindreårige børn m.v. på grund af manglende kapacitet i besøgsafdelingen. Der henvises desuden til, at det i weekenden kun er muligt at afvikle besøg om søndagen, hvilket er problematisk, da nogle af de ledsagende voksne har arbejde, ligesom der er langt til fængslet.

Kriminalforsorgen Sjælland har oplyst, at når der foreligger nye retningslinjer og regler, bliver de indsatte i Jyderup Fængsel hurtigst muligt orienteret herom. De indsatte informeres både ved opslag på afdelingerne og ved møder med fællestalsmanden for de indsatte og med de indsattes talsmandsgruppe, ligesom personalet også løbende orienterer de indsatte.

De indsatte blev orienteret om afskæringen af muligheden for besøg af pårørende allerede samme dag, som der blev truffet beslutning herom.

Kriminalforsorgen Sjælland har videre oplyst, at der efter udmeldingen den 7. maj 2020 om, at der fra den 18. maj 2020 kunne afvikles besøg med indsattes mindreårige børn m.v.,

samme dag blev afholdt et ekstraordinært møde med talsmandsgruppen i Jyderup Fængsel. Den 14. maj 2020 blev der hængt mere detaljerede informationsskrivelser op på afdelingerne vedrørende den praktiske afvikling af besøgene, ligesom dette løbende er blevet drøftet med fællestalsmanden.

For så vidt angår bekymringen for manglende kapacitet i besøgsafdelingen har Kriminalforsorgen Sjælland oplyst, at der har været tilstrækkelig kapacitet til at afvikle besøg i den periode, hvor det alene har været muligt at modtage besøg af mindreårige børn, idet der har været ledige besøgstider både på hverdage og om søndagen.

Fra den 26. maj 2020, hvor der er mulighed for at modtage besøg af øvrige nærtstående, er der blevet frigivet yderligere kapacitet i besøgsafdelingen. Det forventes, at der i den første tid vil være nogen ventetid på at kunne få besøg, idet mange indsatte vil ønske at få besøg. Besøgene vil fortsat være af én times varighed, og de indsatte vil have mulighed for at modtage ét besøg om ugen.

Kriminalforsorgen Sjælland har endelig oplyst, at Jyderup Fængsel bl.a. af hensyn til de tilgængelige personaleressourcer har valgt at holde åbent for besøg én dag i weekenden. Om søndagen har de indsatte således mulighed for at modtage besøg fra kl. 10.00 til kl. 20.00. Jyderup Fængsel har indtil videre haft tilstrækkelig kapacitet til at imødekomme de besøgsanmodninger, der er modtaget.

Direktoratet kan henholde sig til oplysningerne fra Kriminalforsorgen Sjælland.

2.3. I henvendelsen udtrykkes der endvidere bekymring, idet de indsatte i Jyderup Fængsel på tidspunktet for henvendelsens affattelse endnu ikke var blevet gjort bekendt med, om rengøringen af besøgsrummene skulle forestås af de indsatte, som normalt varetager denne opgave, eller om rengøringen skulle forestås af et rengøringsfirma.

Direktoratet kan oplyse, at der fra centralt hold er udarbejdet retningslinjer for rengøringen af besøgsrummene mellem hvert besøg for at imødegå risikoen for smitte med covid-19. Der er ikke krav om, at rengøringen skal udføres af et rengøringsfirma, og det vil også være muligt for institutionerne at pålægge de indsatte selv at rengøre besøgsrummene før og efter besøg.

Kriminalforsorgen Sjælland har oplyst, at rengøringen af besøgslokalerne i Jyderup Fængsel udføres af rengøringshold, som er sammensat af indsatte, der har modtaget særlig instruktion.

Direktoratet kan henholde sig til oplysningerne fra Kriminalforsorgen Sjælland.

2.4. I henvendelsen anføres det endelig, at det er meningsløst og urimeligt, at bl.a. misbrugsbehandlere, programinstruktører og håndværkere får adgang til Jyderup Fængsel, når de indsatte på grund af frygten for smitte med covid-19 ikke har mulighed for at modtage besøg af deres kærester. I henvendelsen henvises der i den forbindelse bl.a. til, at der i forbindelse med den kommende ombygning af Jyderup Fængsel til et kvindefængsel vil blive lukket mellem 50 og 100 håndværkere ind på fængslets område.

Kriminalforsorgen Sjælland har hertil bemærket, at misbrugsbehandlere og programinstruktørers adgang til Jyderup Fængsel forudsætter, at disse også følger sundhedsmyndighedernes anbefalinger. Misbrugsbehandlerne har således den 25. maj 2020 genoptaget deres arbejde i Jyderup Fængsel, bl.a. under forudsætning af, at behandlerne ikke kommer i andre af kriminalforsorgens institutioner.

For så vidt angår ombygningen af Jyderup Fængsel til et kvindefængsel har Kriminalforsorgen Sjælland oplyst, at håndværkere og andet personale, som er tilknyttet ombygningsarbejdet, også vil være underlagt sundhedsmyndighedernes anbefalinger. Håndværkerne vil således ikke komme i kontakt med de indsatte, ligesom håndværkerne kun har tilladelse til at bevæge sig på de samme områder som de indsatte i forbindelse med afhentning af adgangskort samt færden til og fra byggepladsen, som i øvrigt vil være indhegnet.

Direktoratet kan henholde sig til oplysningerne fra Kriminalforsorgen Sjælland.

Det bemærkes, at den entreprenør, som skulle stå for ombygningen af fængslet, den 29. maj 2020 indgav konkursbegæring, og at Skifteretten i Hillerød samme dag ved dekret tog entreprenøren under konkursbehandling. Direktoratet for Kriminalforsorgen er i færd med at afklare, hvilke konsekvenser dette vil have for byggesagen, herunder i forhold til tidsplanen for påbegyndelsen af byggeriet, samt hvorledes disse skal håndteres.

3. I henvendelsen af 17. maj 2020 anføres det videre, at det på grund af uvisheden om, hvornår de indsatte kan genoptage afvikling af udgang i form af frigang til arbejde eller uddannelse, er umuligt at overbevise arbejdsgiveren eller uddannelsesstedet om, at de skal beholde den indsatte, og hvis de indsatte på den baggrund mister deres arbejde eller uddannelsesplads, kan det få konsekvenser for resocialiseringen af de indsatte.

Alle former for udgang, herunder frigang, har hidtil i medfør af §15 i ovennævnte bekendtgørelse, jf. pkt. 2 ovenfor, midlertidigt været afskåret, medmindre ganske særlige omstændigheder foreligger, jf. også nedenfor. Sådanne ganske særlige omstændigheder foreligger typisk kun, hvis en indsat har behov for akut sundhedsbehandling, skal besøge en nærtstående person, der er alvorligt syg, deltage i en nærtstående persons begravelse eller give møde i retten, hvis den indsatte personlige tilstedeværelse efter rettens bestemmelse er påkrævet. Denne midlertidige begrænsning i de indsatte muligheder for udgang – herunder frigang til uddannelse og arbejde – er indført for at mindske risikoen for, at de indsatte bringer smitte ind i fængslerne m.v. efter afvikling af udgang for derved at mindske risikoen for smittespredning blandt ansatte og indsatte.

Som anført ovenfor har kriminalforsorgen besluttet, at der fra den 27. maj 2020 skal ske en gradvis normalisering af hverdagen i kriminalforsorgens pensioner. Normaliseringen indebærer bl.a., at der i pensionerne kan gives tilladelse til alle typer af udgang, herunder frigang til arbejde eller undervisning.

Som det ligeledes er anført ovenfor, har kriminalforsorgen den 4. juni 2020 besluttet at påbegynde en normalisering af driften i fængsler og arresthuse frem mod 15. juni 2020. Som følge af afskæringen af stort set al udgang siden marts måned har der ophobet sig mange udgangssager. Disse udgangssager skal behandles og prioriteres, hvilket vil tage nogen tid. Efter planen vil der blive afviklet udgang fra den 15. juni 2020. Nogle indsatte kan dog opleve, at der vil gå længere tid, inden de kan komme på udgang. Der arbejdes på at afvikle udgangene så hurtigt som muligt, og da sagerne løbende behandles, kan det forekomme, at nogle indsatte allerede får mulighed for udgang inden den 15. juni 2020.

Jyderup Fængsel har i overensstemmelse med ovenstående afskåret de indsatte muligheder for at afvikle frigang til arbejde eller uddannelse. Direktoratet skal dog bemærke, at de indsatte i medfør af reglerne i straffuldbyrdelsesloven har mulighed for at søge om tilladelse til, at straffuldbyrdelsen midlertidigt under nærmere opregnede betingelser afbrydes, når ganske særlige omstændigheder af f.eks. arbejds-, uddannelses-, familie- eller helbredsmæssig karakter taler imod en umiddelbar fortsættelse af straffuldbyrdelsen.

Der kan således bl.a. være mulighed for midlertidigt at afbryde straffen for en domfældt, der ellers vil blive afskediget fra sit arbejde eller må ophøre med sin uddannelse, fordi det af hensyn til at forebygge og inddæmme udbredelse af covid-19 på kriminalforsorgens område i en periode ikke er muligt at afvikle udgang med henblik på at varetage et arbejde eller uddannelse.

Flere domfældte har fået meddelt straffebrydelse under henvisning til grunde, der knytter sig til covid-19. Der henvises i øvrigt til Justitsministeriets besvarelse af 4. maj 2020 af spørgsmål nr. 1167 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

4. For så vidt angår de indsatte adgang til via egne mobiltelefoner at foretage videoopkald til pårørende, anføres det bl.a. i henvendelsen af 17. maj 2020, at dette kun er en mulighed for de indsatte, der har en smartphone. Det anføres videre, at de indsatte i Jyderup Fængsel har mulighed for at foretage videoopkald i 15 minutter hver anden dag. De indsatte må imidlertid ikke lade telefonen op uden for ringetiden, hvilket bevirker, at de skal bruge en af telefontiderne på at lade telefonen op med deraf følgende frustration.

For at begrænse risikoen for smitte med covid-19 i institutionerne suspenderede kriminalforsorgen med virkning fra den 18. marts 2020 de indsatte mulighed for at få besøg. Som et kompenserende tiltag blev blandt andet adgangen til telefoni øget.

Den 1. april 2020 fik de indsatte i åbne fængsler, som et midlertidigt kompenserende tiltag, endvidere mulighed for via egne mobiltelefoner at få tilladelse til at foretage videoopkald til nære pårørende. Smartphones udleveres af sikkerhedsmæssige årsager ikke i fængslet, men indsatte kan have dem opbevaret på depot til udlevering og brug under udgang. Rent praktisk gennemføres videoopkaldet derfor i besøgsrum eller lignende egnet lokalitet, hvor den indsatte er låst inde og ikke har mulighed for at overdrage mobiltelefonen til andre. Anvendelsen finder sted, uden at der er personale til stede.

I Jyderup Fængsel har alle indsatte på åbne afdelinger ubegrænset adgang til telefon i egen celle via kriminalforsorgens telefoner, som er fastgjort inde i cellen. For så vidt angår muligheden for videoopkald har Kriminalforsorgen Sjælland oplyst, at den tilladte varighed af videoopkald i starten var fastsat til 15 minutter hver anden dag. Ordningen er dog fra den 12. maj 2020 – efter ønske fra talsmandsgruppen – udvidet til 30 minutter hver anden dag.

Det er en forudsætning, at de indsatte selv har en smartphone, hvilket fængslet vurderer, at hovedparten af de indsatte har. De indsatte kan kun få udleveret telefonen i besøgsrummet, men har mulighed for at oplade telefonen samtidig med, at videoopkald foretages.

Kriminalforsorgen Sjælland har supplerende oplyst, at det er fængslets vurdering, at der har været tilstrækkelig kapacitet til at imødekomme de indsatte efterspørgsel på videoopkald.

Direktoratet kan henholde sig til oplysningerne fra Kriminalforsorgen Sjælland.”